

Altı Değişik Suç Türünde Psikopatik Eğilimlerin Suç Yatkinlığına Etkilerinin Araştırılması

ADNAN ZİYALAR, FÜSUN ARAL

Adli Tıp Kurumu, İstanbul, Türkiye

A STUDY OF THE EFFECTS OF PSYCHOPATHIC TENDENCIES IN SIX DIFFERENT TYPES OF OFFENCE ON APTNESS FOR COMMITTING CRIME

Summary

In this study the presence of psychopathic tendencies of those who are accused of six different types of crime, and the effects of such tendencies on committing crime have been evaluated retrospectively.

The types of crime involved were classified in six groups titled Usurpation, Burglary, Murder, Narcoticism, Physical Violence and Injury, and Sexual Offences. 100 male subjects from each group were included in the study. It has been determined that the type of crime where the psychopathic tendencies show the highest level of effectiveness is Usurpation (30%), followed by Burglary (25%) and Narcoticism (24%).

Keywords: *Psychopathy - Sociopathy - Criminality*

Özet

Bu çalışmada, altı değişik suç türünden yargılanmakta olan sanıklardaki psikopatik eğilimlerin varlığı ve suça etkilerinin retrospektif değerlendirilmesi yapılmıştır.

Suç türleri; Gasp, hırsızlık, adam öldürmek, uyuşturucu madde kullanmak, müessir fiil ve yaralamak ve cinsel suçlar olarak altı gruba ayrılmış ve her gruptan 100'er erkek denek incelenmiştir. Psikopatik eğilimlerin en çok etkili bulunduğu suç türünün "Gasp" olduğu (% 30), ardından "Hırsızlık" (%25) ve "Uyuşturucu Madde Kullanmak" (% 24) suçlarının geldiği belirlenmiştir.

GİRİŞ

Psikopatik kişilik yapısının, suçla olan yakın ilişkisi gözardı edilemez bir gerçektir. Akıl hastaları ile normaller arasında yer alan psikopati kavramı, suçla olan bu yakın ilişkisinden dolayı Adli Psikiyatri'de de güncelliğini yitirmemektedir.

Bu çalışmada psikopatik kişilik yapısına sahip olanların da en çok ne tür suçlara yatkin olduklarının araştırılması konunun temelini oluşturmaktadır.

GENEL BİLGİLER- PSİKOPATİNİN İSLAHI İÇİN ÖNERİLER

Çalışmanın bu bölümünde literatürde yer alan psikopati kavramı ve psikopatinin islahı için öneriler araştırılmış ve derlenmiştir (1-6).

Psikopatik eğilimlerin suça etkisi konusunda daha önce yapılmış ve literatürde yer almış olan çeşitli araştırmalar incelenmiş ve bunlardan gerek bilgi gerekse metod olarak yararlanılmıştır (7-10).

MATERYAL ve METOD

Adli Tıp Kurumu Gözlem İhtisas Dairesi'ne cezai ehliyetlerinin tesbiti için 1985-1991 yılları arasında gönderilen sanıkların içinden random metoduyla seçilen 600 erkek denek incelenmiştir. Altı değişik suç türü ve her suç türü için 100'er denek ele alınmıştır. Bu suç türleri; Gasp, cinsel suçlar, hırsızlık, adam öldürmek, uyuşturucu madde kullanmak ve yaralama ile birlikte ele alınan müessir fiil suçlarıdır.

Suç türü ile psikopatik eğilimler arasındaki bağıntı incelenmek istenmiş ve bunun için psikometrik ölçümler, hareket noktasını teşkil etmiştir. Psikometrik ölçümler, Rorschach Kişilik Testi, Alexander, Porteus, Cattell ve Beta zekâ testleri ile yapılmaktadır.

Bu araştırmada, Rorschach Kişilik Tasti ile "psikopatik tipte reaksiyon" tesbit edilen vak'alar, psikopatik eğilimleri temsil edici olarak ele alınmışlardır. Ayrıca 600 vak'anın doğum yeri, suç tarihindeki yaşı, medeni hali, tahsili, mesleği ve zekâ düzeyleri değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Araştırmamızda altı değişik suç türünde incelenen 600 erkek deneğin, her suç türü için belirlenen psikopatik eğilim yüzdeleri Şekil 1'de gösterilmiştir.

Bu çalışmada ayrıca incelenen deneklere ait tamamlayıcı istatistikler yapılmıştır. Herbir suç grubundaki sanıkların zekâ düzeyleri, doğum yerleri, suçun işlendiği tarihlerdeki yaşları, medeni durumları, tahsil durumları ve meslek gruplarına göre dağılım yüzdeleri değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmelere göre;

A) Zekâ düzeyleri: Gasp suçunda; % 95 normal ve üstü, % 5 gerilik hududu, Cinsel Suçlarda; % 79 normal ve üstü, % 11 geri zekâlılar, % 9 gerilik hududu, % 1 temâruz, Hırsızlık Suçunda; % 86 normal ve üstü, % 6 gerilik hududu, % 4 geri zekâlılar, % 4 temâruz, Adam Öldürmek Suçunda; % 85 normal ve üstü, % 6 geri zekâlılar, % 5 temâruz, % 4 gerilik hududu, Uyuşturucu Madde Kullanmak suçunda; % 77 normal ve üstü, % 23 test uygulanamıyan, Müessir fiil ve Yaralamak Suçunda; % 81 normal ve üstü, % 9 geri zekâlılar, % 5 temâruz olarak bulunmuştur.

B) Doğum yerlerinin bölgelere göre dağılımları: Her suç grubunda en yüksek yüzdeyi teşkil eden bölgeler şunlardır: Gasp Suçunda; Karadeniz Bölgesi (% 20), Cinsel Suçlarda; Marmara Bölgesi (% 26), Hırsızlık Suçunda; Marmara Bölgesi (% 32), Adam Öldürmek Suçunda; Karadeniz Bölgesi (% 22), Uyuşturucu Madde Kullanmak Suçunda; Marmara Bölgesi (% 29).

C) Suçun işlendiği tarihlerdeki yaş grupları: Gasp Suçunda en yüksek yüzdeyi (% 39) "22-24" yaş grubu teşkil etmekte, "50-60" yaşları arasında bu suçta rastlanmamaktadır. Cinsel Suçlarda, "16-19" yaş grubu (% 24) ilk sırayı almaktadır. "50-60" yaşlarında bu suçta rastlanmamıştır. Hırsızlık Suçunda "16-24" yaşları grubun % 52' sini oluşturmuş olup "50-59" yaşlarında hiçbir denek bulunmamıştır. Adam Altı

Öldürmek Suçunda, "25-29" yaş grubu, Uyuşturucu Madde Kullanmak Suçunda ise "35-39" yaş grubu % 27 ve % 22 oranında en yüksek yüzdeyi oluştururken, "15 yaş ve aşağısında" uyuşturucu suçuna rastlanmamıştır. Müessir fiil ve Yaralama Suçunda, "30-34" yaş grubu (% 21) birinci sırada gelmekte, "15 yaş ve aşağısında" bu suçta rastlanmamaktadır.

D) Medeni Durumları: Gasp Suçunda; % 68 Bekâr, % 29 Evli ve % 3 Dul, Cinsel Suçlarda; % 72 Bekâr, % 22 Evli ve % 6 Dul, Hırsızlık Suçunda; % 73 Bekâr, % 23 Evli ve % 21 Dul, Uyuşturucu Madde Kullanmak Suçunda; % 60 Evli, % 31 Bekâr ve % 8 Dul olarak bulunmuştur.

E) Öğrenim durumları: Bütün suç gruplarında ilkökul seviyesinde öğrenim görmüş olanlar en yüksek oranda bulunurken, yüksek öğrenim görmüş olanlar en düşük oranı oluşturmuştur.

F) Meslek grupları: Gasp, Adam Öldürmek, Uyuşturucu Madde Kullanmak, Müessir fiil ve Yaralamak Suçlarında; serbest meslek sahibi olanlar; Hırsızlık ve Cinsel Suçlarda işçi olanlar ilk sırayı almışlardır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmamızda Şekil 1'de görüldüğü gibi Rorschach Kişilik Testi ile belirlenen psikopatik eğilimlerin en çok etkili bulunduğu suç türünün "Gasp" olduğu (% 30), ardından "Hırsızlık" (% 25) ve "Uyuşturucu Madde Kullanmak" (% 24) suçlarının geldiği belirlenmiştir. Yapılan istatistikte ortaya çıkan bu sonuç, psikopati-suç ilişkisi ile ilgili literatür bilgisi ile doğru orantılıdır.

Müessir Fiil ve Yaralamak, Adam Öldürmek ve Cinsel Suçlar gruplarında, bu suçların oluşumunda "psikopatik eğilim" faktörünün fazla etkili olmadığı, Nevrotik tipte reaksiyonların suçta hazırlayıcı rol oynadığı görülmüştür.

Altı suç türündeki deneklerin zekâ seviyelerine baktığımızda, geri zekâlılar grubunda en yüksek oranı % 11 ile Cinsel Suçlar teşkil etmektedir. Bu durum da "Cinsel Suçlar" grubundaki deneklerin, sadece Nevrotik yapılarının değil, zekâ düzeylerinin az gelişmiş olmasının da suçta etken bir faktör olduğunu göstermektedir. Uyuşturucu madde kullanmak ve gasp suçlarında geri zekâlılara rastlanmamıştır.

Altı suç türünde, deneklerin doğum yerleri itibariyle bölgelere göre dağılımlarında; Gasp ve Adam Öldürmek suçlarında Karadeniz Bölgesi başta gelirken, diğer suçlarda Marmara Bölgesi ilk sırayı almaktadır. Adam Öldürmek suçunda, Karadeniz Bölgesi doğumluların başta gelmesi, bu bölgeye özgü ahlâki, kültürel değerlerin ve bu yöre insanların bazılarında mevcut olan impulsif yapının suçta etkisini düşündürmektedir.

Altı değişik suç türünde, suçun işlendiği öne sürülen tarihlerdeki yaş grupları incelendiğinde, 16 ile 39 yaş arasındaki grupların suç işlemeye yatkın oldukları göze çarpmaktadır.

Deneklerin medeni durumlarına baktığımızda; Adam Öldürmek, Gasp, Hırsızlık, Cinsel suçlarda bekâr olanların, Uyuşturucu Madde Kullanmak, Müessir Fiil ve Yaralamak suçlarında ise evli olanların çoğunluğu teşkil ettiği görülmüştür.

Deneklerin tahsil durumları incelendiğinde, bütün suç gruplarında ilkökul mezunu olanların ön sırayı aldıkları saptanmıştır. Bu durum tahsil seviyesinin düşüklüğünün, suç işlemedeki önemini düşündürmektedir.

KAYNAKLAR

- 1 Berne, E. (1988) Psikiyatri ve Psikoanaliz Rehberi, Çev. Dr. Emre Kapkın, s. 276-278, 282-283, Yaprak Kitap Yayın, İstanbul,
- 2 Bromberg, W. (1967) "Psychopathic personality concept evaluated and reevaluated", Archives General Psychiatry, cilt 17, sayı 6, s. 641, Brooklyn.
- 3 Dinçmen, K. (1969) Deskriptiv ve Dinamik Psikiyatri, s. 121-124, 335, Atlas Kitabevi, İstanbul.
- 4 Eysenck, H. J. (1972) Encyclopedia of Psychology, Vol. 2, s. 859-860, Herder K. G., West Germany.
- 5 Jescheck, H. (1989) Almanya Federal Cumhuriyeti Ceza Hukukuna Giriş, Çev. Prof. Dr. Feridun Yenisey, s. 56, 265, Beta Basım Yayım Dağıtım A. Ş., İstanbul.
- 6 Topçu, S. (1983) "Suçlu çocukları eğiten kurumlarda tedavi topluluğu uygulaması", Çocuk Suçluluğu ve Çocuk Mahkemeleri Sempozyumu, s. 75-84, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
- 7 Cüceloğlu, D. (1991) İnsan ve Davranışı, s. 471, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- 8 Dönmezer, S. (1984) Kriminoloji, s. 195, 197, Filiz Kitabevi, İstanbul.
- 9 Songar, A. (1980) Psikiyatri, s. 390,391, 395, Serhat Dağıtım Yayınevi, İstanbul.
- 10 Storr, A. (1982) Human Aggression, s. 137-139, The Penguin Press, England.

Ayrı baskı için:

Prof. Dr. Adnan Ziyalar
Adli Tıp Kurumu
34246 Cerrahpaşa, İstanbul, Türkiye